

Full diocesà

20 de febrer del 2022

p6 i p7 —Càritas radiografia la crisi social a Catalunya

p8 —El bisbe Romà ens parla de la importància de l'educació

«Estic agraït per la llarga història d'amistat i cooperació amb la diòcesi de Vic»

El cardenal Antoni Kambanda és l'arquebisbe de Kigali (Ruanda). Nascut a Nyamata, fou ordenat sacerdot en 1990 per sant Joan Pau II. Entre 1993 a 1999 es va doctorar en teologia moral a l'Acadèmia Pontifícia Alfonsiana. En 1994, els seus pares i cinc dels seus sis germans, juntament amb molts altres parents i amics, van ser assassinats durant el genocidi contra els tutsi. L'any el 2013 el Papa el va nomenar bisbe de Kibungu, i en el 2018 passà a ocupar la mitra de Kigali. Amb motiu dels vincles de la nostra diòcesi amb Ruanda, ha concedit una entrevista al *Full Diocesà*.

El propassat 25 d'octubre el Sant Pare va anunciar que el creava nou cardenal. Com ho va viure?

Em va sorprendre, no m'ho esperava. La notícia em va arribar primer a través d'altres persones que van seguir l'anunci del Papa durant l'àngelus del 25 d'octubre del 2020 des de la plaça de Sant Pere del Vaticà. Primerament, vaig pensar que era una notícia falsa, però quan vaig rebre la trucada telefònica del nunci apostòlic a Ruanda per felicitar-me, vaig saber que era veritat. Dono gràcies al Senyor i al Sant Pare. De fet, aquesta és la primera vegada en la història de l'Església catòlica a Ruanda que tenim un cardenal. Així que aquest anunci va ser per a mi una gran sorpresa, però vaig dir que Déu és l'autor de la nostra història. Ell tria qui vol, com vol i quan vol.

(Continua a la pàgina 5.)

«Sigueu compassius com ho és el vostre Pare. No judiqueu i Déu no us judicarà»

Diumenge VII durant l'any / Cicle C

Lectura del primer llibre de Samuel

En aquells dies, Saül, amb tres mil homes d'entre els millors guerrers d'Israel, baixà al desert de Zif a buscar-hi David. David i Abisai entraren de nit al campament de Saül, i el trobaren dormint, ajagut al centre de tots. Tenia la llança clavada a terra vora el seu capçal. Tot al voltant jeien Abner i els altres homes. Abisai digué a David: «Avui Déu ha fet caure el teu enemic a les teves mans. Ara mateix el clavaré a terra d'una llançada. No en caldran pas dues.» Però David li contestà: «No el matis pas. ¿Qui quedaria net de culpa si amb les seves mans feia res de mal a l'Ungit del Senyor?»

Llavors David agafà la llança i el gerro d'aigua que Saül tenia vora el capçal i se n'anaren. Ningú no ho veié, ni se n'adonà, ni es despertà.

Tothom dormia. El Senyor havia fet caure sobre ells un son profund. David passà a l'altra banda i s'aturà un tros lluny, dalt la muntanya. Els separava una bona distància.

David cridà: «Aquí tinc la llança del rei. Que vingui a buscar-la un dels teus homes. I que el Senyor recompensi aquell de nosaltres que és de debò magnànim i lleial; avui el Senyor t'havia posat a les meves mans, però jo no he volgut fer res de mal a l'Ungit del Senyor.»

(26,2.7-9.2-13.22-23)

Salm responsorial

El Senyor és compassiu i benigne.

[102]

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, quan Déu modelà Adam, el primer home, es convertí en un ésser animat, però el darrer Adam es convertí en Esperit que dóna vida. No va ser primer el cos espiritual, sinó el cos animat. El cos espiritual vingué després. El primer home, fet de terra, era de pols. Però el segon home és del cel. Tal com era el de pols són tots els de pols, i tal com és el del cel seran tots els del cel. Abans érem semblants a l'home fet de pols; després serem semblants a l'home que és del cel. (15,45-49)

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «A vosaltres

que escolteu, jo us dic: Estimeu els enemics, feu bé als qui no us estimen, beneïu els qui us maleeixen, pregueu per aquells que us ofenen. Si algú et pega en una galta, para-li l'altra. Si algú et pren el mantell, no li neguis el vestit. Dóna a tothom qui et demani, i no reclamis allò que és teu als qui t'ho hagin pres. Feu als altres allò que voleu que ells us facin. Si estimeu els qui us estimen, ¿qui us ho ha d'agrair? També els pecadors estimen aquells que els estimen. Si heu fet bé als qui us en fan, ¿qui us ho ha d'agrair? També ho fan els pecadors. Si presteu diners als qui de cert us els tornaran, ¿qui us ho ha d'agrair? També els pecadors presten diners als pecadors quan saben que els recobraràn. Però vosaltres heu d'estimar els enemics, heu de fer bé i de prestar sense esperar de rescabalar-vos: llavors la vostra recompensa serà gran i sereu fills de l'Altíssim, que és bo amb els desagraïts i amb els dolents. Sigueu compassius com ho és el vostre Pare. No judiqueu i Déu no us judicarà. No condemneu, i Déu no us condemnarà. Absoleu, i Déu us absoldrà. Doneu i Déu us donarà. Us abocarà a la falda una bona mesura, atapeïda, sacsejada i curulla fins a vessar. Déu us farà la mesura que vosaltres haureu fet.» (6,27-38)

«No condemneu,
i Déu no us
condemnarà.
Absoleu, i Déu us
absoldrà. Doneu i
Déu us donarà»

Estimar els enemics

Carles Riera i Fonts, pvre.

En el cor de Déu hi cap tothom.

Els acabaven de matar el pare en presència de la mare i els fills. Ella, conso-
lant-los, els agafa de la mà i els diu: «Anem a pregar pels qui han mort el vostre
pare.» Això és estimar els enemics.

La regla d'or de Jesús: fer el bé no solament als qui ens fan bé, estimar no sols
els qui ens estimen, prestar diners no únicament als qui ens els tornaran, tot
això també ho fan els pecadors, sinó fer el bé, estimar i prestar sense esperar
compensacions si volem ser anomenats fills de l'Altíssim.

No és fàcil obrir el cor i la ment a aquest imperatiu categòric de Jesús. Es tracta
de superar el mal amb l'exuberància del bé, un bé incommensurable, o sigui que
no té amb l'altre —amb l'enemic— una mesura comuna, però que sí que la té amb
Déu («Déu us farà la mesura que vosaltres haureu fet»).

Estimar «a fons perdut», diríem. Si ser amic dels amics ja demana perseverança,
imagineu-vos què significa estimar els enemics!

Es tracta de recórrer el difícilíssim camí que fa possible una resposta plena,
magnànima, generosa. Ens cal una meditació assídua del bé, saber tornar bé per
mal, ser llargs a donar, fer connatural en nosaltres l'amor de Déu —sempre més
gran, il·limitat, etern.

La imatge

Dos mil anys després, la magnani-
mitat envers l'enemic es té per una
actitud virtuosa. Jesús en parla com
un reflex de la misericòrdia del
Pare. El text és un reguitzell d'ac-
cions que impliquen no obeir la Llei
de Talió, vigent en temps de Jesús i
potser encara avui, i perdre huma-
nament parlant.

L'enemic del gravat va armat i, tanma-
teix, l'altre l'abraça. Magnanimitat!

Estima els teus enemics (s. XX).
Timothy P. Schmalz

Agenda

Lit. hores: Setmana III

21 dilluns

—Sant Pere Damià, bisbe i mr.
Festa de la Misteriosa Llum, a
Manresa
Jm 3,13-18/Salm 18/Mc 9,14-29

22 dimarts

La càtedra de Sant Pere, apòstol.
—Santa Elionor (o Leonor), reina
1Pe 5,1-4/Salm 22/Mt 16,13-19

23 dimecres

—Sant Policarp, bisbe mr.
Jm 4,13-17/Salm 48/Mc 9,38-40

24 dijous

—Sant Sergi, monjo
Jm 5,1-6/Salm 48/Mc 9,41-50

25 divendres

—San Cesari, metge mr.
Jm 5,9-12/Salm 102/Mc 10,1-12

26 dissabte

—Sant Alexandre, bisbe.
—Santa Paula Montal, fund.
Jm 5,13-20/Salm 140/Mc 10,13-16

27 diumenge VIII (de durant l'Any/ Cicle C

Sir 27,4-7/Salm 91/1C 15,54-58/
Lc 6,39-45

«La relació amb Vic ha contribuït a la vida dels sacerdots de Kigali»

Redacció

(Prové de la pàgina 1.)

Vostè és arquebisbe de Kigali des del 2018. Ruanda, i Kigali en concret, estan molt unides amb el bisbat de Vic. Actualment molts preveres ruandesos exerceixen a la nostra diòcesi i l'estiu passat, per exemple, es van celebrar els cinquanta anys de la nova parròquia de Ruli (Kigali), fundada per un grup de preveres vigatans. Com veu aquesta relació?

En primer lloc, voldria donar les gràcies a tots els qui han contribuït a l'establiment i creixement d'aquesta relació entre les dues diòcesis des del principi fins avui.

En la dècada de 1970, Kigali va rebre missioners Fidei Donum del bisbat de Vic, que van fundar parròquies com Ruli i van treballar a l'arxidiòcesi de Kigali durant molts anys. Hi ha una llarga història de

col·laboració entre les dues diòcesis. En els darrers temps, a mesura que Vic anava tenint cada cop menys sacerdots, l'arxidiòcesi de Kigali començà a enviar alguns sacerdots a Vic per servir parròquies i també per fer alguns estudis d'especialització eclesialística. Estic molt agraït per la llarga història d'amistat i cooperació per al desenvolupament espiritual mutu i el treball pastoral. Per a l'arxidiòcesi de Kigali, aquesta relació ha contribuït molt a la vida dels nostres sacerdots des del punt de vista de l'experiència pastoral i d'una visió més àmplia de l'Església universal. Ha facilitat la formació contínua dels sacerdots kigalesos en diferents àmbits per tal de servir millor l'Església.

La diòcesi de Vic té una llarga trajectòria de cristianisme i ha tingut un paper important en la història de l'evangelització. Té grans sants

que van marcar la història de l'Església, com sant Antoni Maria Claret, el fundador dels Fills Missioners de l'Immaculat Cor de Maria, coneguts com a claretians. Hi ha llocs sants

L'arrel de la descris-tianització està en la crisi de la família

5 —actualitat diocesana

històrics com Manresa, on sant Ignasi de Loiola es va inspirar per als seus Exercicis Espirituals. Per a esglésies joves com la nostr, és una rica experiència espiritual que ens connecta amb la missió dels nostres avantpassats i amb la fe i la comunió de l'Església. Aquesta terra de les primeres comunitats cristianes —i antigament una gran terra missionera— anima els joves sacerdots en la missió de saber d'on venim i a treballar per preparar l'Església del demà aprenent de les llacunes i dels èxits de les experiències passades.

La col·laboració durant aquests anys ha donat molts fruits, sobretot en algunes parròquies de l'arxidiòcesi de Kigali, amb el suport econòmic del bisbat de Vic. No podem oblidar que aquesta associació va desenvolupar una nova visió de l'esperit missioner en el nostre temps que obrirà el camí per al futur de l'Església responnent a les necessitats del nostre món caracteritzat per la globalització. En efecte, aquesta relació és un signe de la fe no solament proclamada sinó també viscuda: «l'Església és una». Per la meua banda, continuaré impulsant tot allò que pugui contribuir al desenvolupament d'aquesta relació i treballant perquè sigui fructífera.

Europa des de fa dècades viu un procés de descristinianització. Quin missatge ens donaria vostè?

Per a aquesta pregunta sobre la crisi europea, m'agradaria repetir el missatge del papa Francesc en aquest sentit: «Europa "s'arrisca a morir" si no recupera els seus ideals originals. Tothom qui perd el sentit de la direcció, tothom qui no mira cap endavant, pateix abans que res una regressió i finalment s'arrisca a morir» (discurs

a 27 líders de la UE reunits al Vaticà el dia abans de la celebració del 60è aniversari del Tractat de Roma, 24-5-2018).

En línia amb els seus predecessors, el Sant Pare actual va recordar la centralitat de l'ideal europeu i el seu lloc insubstituïble en la cultura europea, alhora que criticà un cert laïcisme. En aquest context, Francesc recordà les paraules del papa sant Joan Pau II sobre els «mateixos valors cristians i humans» de la Unió Europea: «Europa té un patrimoni d'ideals i espiritualitat únic al món que mereix ser proposat de nou amb passió.» Per al papa Francesc aquests valors cristians, humans i antropològics constitueixen l'ànima d'Europa (discurs al Parlament Europeu, Estrasburg, 25.11-2014).

Per a assolir aquest objectiu de renovació de la fe i l'evangelització cal

preparar els infants i els joves, que són l'Església i la societat de demà. És urgent fer una actuació intensa sobre ells. La pastoral infantil i juvenil es fonamenta en la família. Això demana nou impuls a la pastoral familiar. La crisi de la família és l'arrel de la crisi de la descristianització a Europa i fins i tot en altres llocs, incloent-hi l'Àfrica, entre les elits que segueixen el model europeu de secularització.

L'última experiència va ser durant el confinament a causa de la pandèmia. Totes les activitats de l'Església es van dur a terme en les famílies, i aquestes van mantenir la vida i la fe a l'Església. El futur de la comunitat cristiana està en la família, així com l'estabilitat i la pau dependran de l'atenció i de la inversió que posem en la cura de la família promovent els seus valors humans, morals i cristians.

Gairebé el 30% de la població catalana viu en l'exclusió social

Càritas presenta la primera radiografia completa de l'impacte de la crisi del Covid-19 a Catalunya

A la Casa Abacial del Monestir de Sant Cugat, el dia 2 de febrer va tenir lloc la presentació en roda de premsa de l'informe EINSFOESSA Exclusió i desenvolupament social a Catalunya 2021.

A l'inici de l'acte, Mons. Salvador Cristau, president de Càritas Diocesana de Terrassa i representant de la Conferència Episcopal Tarraconense, fou l'encarregat de donar la benvinguda als assistents. Cristau va recordar que ja veníem d'una greu crisi econòmica amb notables conseqüències socials per al conjunt de la població. «La pandèmia ha empitjorat aquesta situació i ho ha fet d'una manera desigual, perquè novament les persones en situació de major vulnerabilitat han estat les més perjudicades.»

Per al prelat, el coronavirus i la crisi social associada han tensat i erosionat la cohesió social, afectant greument les xarxes de suport familiar, que estan al

límit de la seva capacitat d'ajuda. Així mateix, va remarcar que, davant de crisis tan colpidores com aquesta, l'Església catòlica catalana, a través d'entitats d'acció social com Càritas, es posa al servei dels més pobres, per actuar allà on més sigui necessària.

El desastre del «Titànic»

Tot seguit, Raúl Flores, coordinador de l'Equip d'Estudis de Càritas Española i secretari tècnic de la Fundación FOESSA, va comparar la situació de crisi actual amb el desastre del *Titànic*. «Com en el *Titànic*, la societat viatja en el mateix vaixell, però quan es produeixen accidents no tots patim les mateixes conseqüències. De nou, les persones més vulnerables s'enduen la pitjor part», va indicar.

Aprofundint en els factors més destacats d'aquesta crisi, Raúl Flores va exposar que s'ha produït un empitjorament de les condicions de treball, en

el marc d'un mercat laboral inestable i insegur, amb grans dificultats per a accedir a un lloc de feina.

«Durant la crisi, a Espanya la precarietat s'ha duplicat, i arriba a gairebé dos milions de llars que depenen d'una persona que pateix inestabilitat laboral greu. Tot i l'augment de la protec-

Catalunya
encapçala el
percentatge
més gran
d'exclusió de
tot l'Estat

ció social, no s'ha arribat a compensar aquesta situació i un terç d'aquestes llars (600.000 famílies) no disposa de cap ingrés que els permeti una mínima estabilitat. L'exclusió social en les llars encapçalades per dones ha passat del 18% l'any 2018 al 26% l'any 2021, un increment que multiplica per 2,5 el registrat durant el mateix període en el cas dels homes (que van passar del 15% al 18%)», remarcà Flores.

També es constata que les diferències territorials de l'exclusió social a Espanya són importants i que Catalunya encapçala el percentatge més gran d'exclusió de tot l'Estat: l'exclusió social a Catalunya supera la mitja del 23% de l'Estat, arribant al 29%.

Pobresa, atur i habitatge precari, atributs de les persones en situació d'exclusió social a Catalunya

Miriam Feu, coordinadora del Grup de Treball d'Anàlisi Social de Càritas Catalunya, va aprofundir en les dades de la crisi a Catalunya, destacant que l'exclusió social ha tingut un augment sense precedents, amb 2.258.000 persones, un milió més que fa només tres anys.

Pel que fa a l'exclusió més severa, ja afecta 1,2 milions de persones a Catalunya, el 15% de la població, uns nivells mai vistos, segons Feu. L'augment de la precarietat laboral ha estat un dels principals motors de l'exclusió, amb 396.000 llars en inestabilitat laboral greu, així com les situacions de desocupació, amb 248.000 llars amb tots els membres actius a l'atur. «Mentre es continuïn expulsant les persones del mercat laboral, amb excessiva temporalitat, parcialitat involuntària i inestabilitat, no serà possible revertir els nivells d'exclusió que tenim actualment», va afirmar. «I encara menys quan veiem que les polítiques de protecció són insu-

ficients.» Les polítiques de rendes mínimes, com l'IMV desplegat en plena pandèmia, o la RGC, vigent des del 2017, no arriben a totes les persones que les necessiten: només el 13% de les persones en pobresa severa reben l'IMV, i només el 28% la RGC. «S'ha d'ampliar la cobertura d'aquestes prestacions de manera urgent, perquè la pobresa severa i la desigualtat han augmentat més en tres anys que durant tota la gran recessió».

Un altre motor d'exclusió continua sent l'habitatge: 915.000 persones viuen en habitatge insegur, triplicant-se amb la pandèmia. «Les persones que es troben en aquesta situació es veuen obligades a viure temporalment amb familiars o amics, viure en un pis ocupat o en una habitació rellogada. Cal una política d'habitatge decidida i coordinada entre totes les administracions per fer front a aquesta crisi habitacional que vivim a Catalunya»-va afirmar-.

Un altre element que destaca l'informe és que entre el 2018 i el 2021 ha augmentat el percentatge de llars i de persones afectades per problemes d'exclusió social en l'àmbit de la salut.

Els principals problemes detectats són la manca d'accés als medicaments, l'afectació d'una malaltia crònica, una discapacitat o problemes greus que afecten les persones adultes de la llar, i les dificultats en l'accés a l'alimentació (el 3 % de les llars catalanes, actualment o durant els deu últims anys, han passat gana).

En aquest context de confinaments domiciliaris i absència de mobilitat, tant laboral com relacional, l'entorn digital s'ha convertit crucial. Tot i que hi ha un increment de les llars que tenen ordinador i accés a Internet, el 32 % del conjunt de les llars pateixen la denominada bretxa digital.

L'educació dels fills

Romà Casanova, bisbe de Vic

Quan arriba el mes de febrer, dins el curs escolar és el moment en què als pares se'ls demana la inscripció dels seus fills a l'escola que lliurement escullen, i no sempre els és fàcil exercir aquesta llibertat d'elecció de centre.

De fet, l'educació dels fills és la tasca més important que tenen els pares. Per als cristians, que ens reconeixem creats per Déu i no pas fets per cap atzar ni cap evolució cega, el do de la paternitat i maternitat, reflex de la paternitat, amb entranyes de mare, del Creador, és la realitat que més omple el cor, malgrat dels dificultats que hi pugui haver. Educar una persona des del primer plor, quan surt del si de la mare, és una font de goig, ple de reptes, això sí, per als progenitors.

L'educació dels fills és la tasca més important que tenen els pares.

Al mateix temps, no podem oblidar que aquest do, que té el seu origen en Déu, comporta un deure: educar els fills d'acord amb els convenciments més profunds dels pares. El do i el deure d'educar pertany a aquests sempre. La societat, per mitjà de les seves administracions públiques, ha de estar al servei d'aquest dret patern. L'estat, doncs, ha de fer possible, amb els impostos de tots els ciutadans, que els pares puguin exercir el seu deure d'educació dels fills amb llibertat, la qual inclou, clarament, la llibertat d'elecció de centre. Les lleis vigents així ho reconeixen, però no sempre és fàcil per a molts pares poder fer aquesta elecció lliurement.

Totes les escoles, tant les públiques com les concertades o privades, fan un servei social. Els infants i joves que s'hi eduquen hi són preparats per a la vida en so-

cietat, tant en el present com en el futur, quan arribin a la maduresa.

La xarxa d'escoles concertades, i dins aquestes, en gran nombre, les d'oferta catòlica, està al servei de la llibertat dels pares en l'elecció de centre educatiu per als seus fills. I aquesta és l'única raó de l'existència d'escoles catòliques. La llarga història de moltes d'aquestes manifesta la confiança que hi tenen els pares i mares, essent ja diverses, ben sovint, les generacions que s'hi han format.

Certament que totes les escoles mereixen el respecte i atenció de tots els ciutadans. Tanmateix, s'ha de respectar sempre la llibertat dels pares, els quals, en quant han de respondre al do i al dret d'educar els seus fills, han de valorar en consciència quin tipus d'educació volen per a ells.

